

PÄÄTÖS
Nro 72/2024
Dnro PSAVI/6256/2022
12.6.2024

ASIA Helikopterilaskupaikan ympäristöluva, Suomussalmi

HAKIJA Rajavartiolaitos

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE.....	3
TOIMINTA.....	4
Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT).....	4
Päätöt ja vaikutukset	4
Sijaintipaikka ja sen ympäristö	5
Tarkkailu	5
Ympäristöriskinarvio ja varautuminen.....	5
TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA	5
HAKEMUKSEN KÄSITTELY.....	6
Hakemuksen täydennys.....	6
Lupahakemuksesta tiedottaminen.....	6
Lausunnot.....	6
Hakijan selitys.....	7
Tapaaminen.....	8
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	8
LUPAMÄÄRÄYKSET	8
Yleinen ympäristönsuojelu	8
Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet	9
Tarkkailu ja raportointi.....	9
Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT).....	11
Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen.....	11
OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE.....	11
RATKAISUN PERUSTELUT	11
Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset.....	11
Lupamääräysten perustelut.....	13
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN.....	14
LUVAN VOIMASSAOLO	15
Päätöksen voimassaolo	15
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen.....	15
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	15
Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus.....	15
Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta ja vakuus	15
Perustelut	15
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	16
KÄSITTELYMAKSU	16
Ratkaisu.....	16
Perustelut.....	16
Oikeusohje.....	16
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	17
MUUTOKSENHAKU	18

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Rajavartiolaitos on 30.5.2022 Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon toimittamassaan hakemuksessa hakenut ympäristölupaa Suomussalmen helikopterilaskupaikalle ja kahdelle tankkauspisteelle. Toiminnalle haetaan aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Ympäristölupaa haetaan lentopaikan (helikopterilaskupaikka) ja jakeluasemien (tankkauspisteet) toimintaan. Kyseessä on olemassa oleva toiminta. Lentopaikka sijaitsee Suomussalmella Metsähallitukselta vuokratulla määrälalla.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 12 b) mukaan lentopaikalle on oltava ympäristölupa.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 29.11.2021 velvoittanut Rajavartiolaitoksen hakemaan ympäristölupaa lentopaikan toiminnalle 31.5.2022 mennessä.

Ympäristönsuojelulain liitteen 2 kohdan 3 mukaan nestemäisen polttoaineen jakeluaseman, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin kohdan 2) mukaan valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee lupahakemuksen, kun kyse on sotilaskäyttöön tarkoitetusta toiminnasta.

Ympäristönsuojelulain 116 §:n 1 momentin mukaan jakeluasemaa koskeva rekisteröinti-ilmoitus tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Toiminnalla ei ole aikaisempia ympäristölupia.

Kainuun ympäristökeskus on merkinnyt jakeluaseman toiminnan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 22.1.2002.

Kainuun ympäristökeskus on 19.12.2005 todennut kirjeessään, että lentopaikan ja jakeluaseman toiminnalle ei ole lupavelvoitetta ehdolla, että toiminnasta aiheutuvaa pilaantumisen riskiä pienennetään. Tähän liitetyvä toimintasuunnitelma on tullut toimittaa Kainuun ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi 30.4.2006 mennessä.

Hakijalla on toiminta-alueesta vuokrasopimus Metsähallituksen kanssa. Alueella on maakuntakaava.

TOIMINTA

Helikopterilaskupaikkaa käytetään rajavartioston virkatehtäviin ja muiden viranomaisten ja organisaatioiden pelastuslentotoimintaan. Alueella on lentopaikkaa sekä ajoneuvojen ja moottorikelkkojen tankkausta palvelevat tankkauspisteet (polttonestesäiliöt, tankkauskopit ja -laitteet).

Paikalla on ollut lentotoimintaa vuodesta 1987 alkaen ja tankkaustoimintaa vuodesta 1991 alkaen. Lentotoiminta on ollut vähäistä.

Helikopterin laskeutumisalusta, noin 10 x 10 metriä, on betonia.

Polttoaineet, kerosiini, bensiini ja diesel, varastoidaan säiliöissä. Kerosiinisäiliöiden alla on kalvo, jonka päältä vedet johdetaan öljynerottiin. Erottimessa on hälytin, jonka hälytysvalo on tankkauskopin seinässä. Tankkauspisteiden rakenteet eivät keväällä 2022 täyttäneet jakeluasemia koskevan niin sanotun JANO-asetuksen vaatimuksia. Tankkauspisteet tullaan uudistamaan lähivuosien aikana.

Alueella ei varastoida muita kemikaaleja. Alueella on sähköliittymä ja valaistus. Vesiliittymää tai viemärointiä alueella ei ole.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Rajavartiolaitos seuraa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja ottaa tekniikoita käyttöön suunnitelmallisesti. Muun muassa jakeluasemia ollaan tarkistamassa niin sanotun JANO-asetuksen vaatimusten mukaiseksi.

Päästöt ja vaikutukset

Alueen pintavedet imeytyvät tällä hetkellä maaperään.

Toiminnasta aiheutuu melua. Varsinaisia melumittauksia ei ole tehty. Alue on syrjäinen, eikä meluvalituksia ole tehty. Helikopterilaskupaikka on valtakunnan turvallisuuden kannalta ja rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi perusteltu ja ympäristönsuojelulain 50 § tulee huomioida meluvaikutuksia arvioitaessa.

Toiminnassa syntyy arviolta 50 litraa vuodessa jätekerosiinia laaduntarkkailun yhteydessä. Jätekerosiini kuljetetaan pois säiliön täydennyksen yhteydessä. Kerosiini toimitetaan regeneroitavaksi ja uudelleen käyttöön lentopolttoaineena.

Sijaintipaikka ja sen ympäristö

Toiminta sijaitsee syrjäisellä alueella. Lähin asuinrakennus on noin 1,2 kilometrin etäisyydellä toiminta-alueesta lounaassa.

Toiminta ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin vesistö (lampi) sijaitsee toiminta-alueesta länteen noin 820 metrin etäisyydellä.

Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee toiminta-alueesta kaakkoon noin kahden kilometrin etäisyydellä.

Toiminta-alueen kallioperä on migmatiitista tonaliittia. Maaperätietoja ei ole ollut karttapalvelussa saatavilla.

Tarkkailu

Käyttötarkkailu toteutetaan pitämällä kirjaa tankkauksista ja polttoaineen toimituksista. Turvallisuuspoikkeamille on oma ilmoitusjärjestelmä. Rakenteiden ja kiinteistön korjaustarpeet ilmoitetaan kiinteistöyksikölle palvelupyynnöllä. Säiliöt ja tankkauslaitteet tarkastetaan säännöllisesti. Poikkeamat käsitellään ja tehdään korjaavat toimenpiteet.

Hakija esittää, että öljynerottimen jälkeen otetaan purkuputkesta vesinäyte kerran vuodessa. Näytteestä analysoidaan kokonaishiilivetyjen määrä. Tarkkailu aloitetaan, kun uusi öljynerotin ja sulkukaivo-/näytteenottoakaivo on saatu asennettua.

Ympäristöriskinarvio ja varautuminen

Hakemukseen on liitetty ympäristöriskinarvio, jossa on arvioitu kiinteistöön, kemikaaleihin, maaperään, pinta- ja pohjavesiin sekä meluun liittyviä riskejä. Riskinarvion perusteella on tunnistettu tilanteet, joissa poikkeuksellisia tilanteita tai onnettomuuksia voi syntyä. Näiden varalle on yleinen ohjeistus, miten tilanteissa tulee toimia (riskien hallinta).

Arvion perusteella riskit ovat joko epätodennäköisiä ja vaikutukset vähäisiä tai mahdollisia ja vaikutukset kohtalaisia. Arviossa on tunnistettu polttoaineiden käsittelyyn ja tankkaukseen liittyvä riski. Polttoainesäiliöiden ja tankkausjärjestelmän kuntoa tarkkaillaan.

Mahdollisena kehittämistoimena on mainittu pelastusohjeen laatiminen poikkeustilanteiden varalle.

Lisäksi toiminnalle on laadittu ennaltavarautumissuunnitelma ja polttoaineen jakelun poikkeuksellisten tilanteiden varalle toimintasuunnitelma.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Hakemuksen mukainen toiminta on olemassa olevaa. Toiminnalle haetaan aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta. Perusteena hakemukselle on toiminnan vakiintuneisuus ja se, että toimintaa harjoitetaan Rajavartiolaitoksen virkatyötehtävien hoitamiseksi.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennys

Hakemusta on täydennetty 22.9.2022 ja 30.11.2023 hakijan näkemyksellä toiminnan luvanvaraisuudesta ja toimivaltaisesta lupaviranomaisesta sekä tiedolla jakeluasemien kehittämishankkeesta. Hakija on myös ilmoittanut, miltä osin hakemuksen tiedot ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n nojalla.

Hakemusta on täydennetty 26.2.2024 lupahakemuksen julkisella versioilla, josta on poistettu operatiivisen toiminnan ja sijainnin kannalta oleelliset tiedot. Poistetut tiedot ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin kohdan 10) nojalla.

Täydennykset on sisällytetty soveltuvin osin päätöksen kertoelmaosaan.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi> 7.3.–15.4.2024. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Suomussalmen kunnan verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Suomussalmen kunnalta sekä Suomussalmen kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Lausunnot

1. Kainuun ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue

Alueen toiminta eikä alueen maankäyttö tule muuttumaan nykyisestä. ELY-keskus on velvoittanut hakijaa hakemaan ympäristölupaa helikopterilaskupaikalle vuonna 2021, aikaisemmin lupavaroitusta ei ole ollut. ELY-keskus on valvonut nykyistä toimintaa. Toiminta ei sijaitse pohjavesialueella tai sellaisen läheisyydessä.

Polttoainesäiliöt ja tankkaustoiminta kuuluvat olennaisesti ympäristöluvulliseen lentopaikkatoimintaan, joten ELY-keskus katsoo, että molemmat toimet on syytä käsitellä osana ympäristölupaa selkeyden vuoksi, eikä erottaa polttoaineen jakelutoimintaa erikseen rekisteröitäväksi.

Tankkausasema ei täytä kaikilta osin valtioneuvoston asetusta nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksia (314/2020). Hakijan on esitettävä aikataulu ja toimenpiteet uudistamistyölle.

Lentopaikan toiminnasta ei ole tehty aiemmin meluun tai toimintaan liittyviä valituksia ja toiminta-alue sijaitsee syrjäisellä paikalla. ELY-keskus ei näe tarpeelliseksi tehdä melumittauksia tai -mallinnuksia kohteessa. Tarvittaessa meluvaikutuksia on kuitenkin syytä tarkastella.

Toiminnan luonteen ja merkittävyyden huomioiden voidaan katsoa, että sille voidaan myöntää aloituslupa muutoksenhausta huolimatta.

2. Suomussalmen kunta, ympäristönsuojeluviranomainen

Polttoaineen jakelun voidaan katsoa kuuluvan olennaisesti ympäristöluvitettavan lentopaikan toimintaan, jolloin se on syytä käsitellä osana ympäristölupaa, eikä irrottaa erilliseksi kunnan rekisteröitäväksi toiminnaksi.

Toiminta on vakiintunutta ja sen luonteen ja merkittävyyden huomioiden voidaan katsoa, että sille voidaan myöntää aloituslupa muutoksenhausta huolimatta.

Suomussalmen kunnalla ei ole tiedossa toimintapaikan vaikutusalueelle kohdistuvia maankäytön suunnitelmia. Vaikutusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole vireillä olevia rakennushankkeita.

3. Suomussalmen kunta, terveydensuojeluviranomainen

Toimijan tulee omalla toiminnallaan varmistaa, ettei pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa aiheudu.

Velvoitetarkkailuksi esitetään kerran vuodessa öljynerottimen jälkeisestä purkuputkesta otettavaa vesinäytettä. Purkuputken kautta tapahtuvassa veden virtauksessa ja vedessä olevien haitta-aineiden pitoisuuksissa voi olla vuoden aikana suurta vaihtelua. Tämä tulisi huomioida näytteenoton ajankohdan määrittelyssä.

Hakijan selitys

Rajavartiolaitos on tutustunut toimitettuihin lausuntoihin. Rajavartiolaitoksen teknillinen osasto on saanut valmiiksi polttoaineiden jakelupaikkojen kehittämisohjelman, jossa määriteltiin jakeluasemien kunnostus- ja uusimistarpeet. Ohjelman yhtenä tavoitteena oli luoda olemassa olevan jakeluasemaverkoston uudistamisjärjestys ja priorisointilistaus sekä operatiivisen että teknisen elinkaaren perusteella. Uudistamisjärjestyksen aikataulua ei ole vahvistettu eikä budjetoitu. Tarkkaa aikataulua ELY-keskuksen pyynnön mukaisesti Rajavartiolaitos ei voi vielä tässä vaiheessa esittää.

Tapaaminen

Asiassa on järjestetty tapaaminen 10.1.2024, johon osallistuivat aluehallintoviraston, Kainuun ELY-keskuksen ja hakijan edustajat. Tapaamisessa käytiin läpi asian käsittelyyn ja hakemukseen liittyviä kysymyksiä, kuten toimintojen luvanvaraisuus, toimivaltainen lupaviranomainen ja hakemuksen salattavat tiedot. Tapaamisesta laadittu muistio on liitetty asiakirjoihin.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Rajavartiolaitokselle ympäristöluvan sotilas-käyttöön tarkoitetun helikopterilaskupaikan hakemuksen mukaiseen toimintaan Suomussalmen kunnassa. Ympäristölupa käsittää helikopterilaskupaikan (lentopaikka) ja polttoaineiden jakelupisteet.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu korvattavaa tai toimenpitein hyvitetävää vahinkoa. Ennakoimattoman vahingon varalta annetaan jäljempänä ilmenevä ohjaus.

Luvansaajan on noudatettava seuraavia lupamääräyksiä.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Yleinen ympäristönsuojelu

1. Helikopterilaskupaikan ja polttoaineiden jakelupisteiden ympäristönsuojelua on ylläpidettävä ja edistettävä niin, ettei toiminnasta aiheutuva melu ja päästöt ilmaan, maaperään, vesiin tai muu syy aiheuta välittömästi tai välillisesti vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai muuta ympäristön vahingollista muuttumista tai ympäristön roskaantumista tai yleistä viihtyisyyden alenemista.
2. Luvansaajan on nimettävä toiminnalle ympäristönsuojelun yhteyshenkilö, jonka on tunnettava helikopterilaskupaikan ja polttoaineiden jakelupisteiden toiminta, niitä koskevat ympäristönsuojelusäännökset ja -määräykset sekä toiminnan ympäristövaikutukset ja mahdollisten ympäristövahinkojen torjunta.

Ympäristönsuojelun yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yhteystietojen päivittämisestä on huolehdittava.

3. Tankkauspaikkojen ja niiden ympäristönsuojelurakenteiden on täytettävä valtioneuvoston asetuksen nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimukset (314/2020).

Luvansaajan on esitettävä Kainuun ELY-keskukselle Suomussalmen tankkauspisteiden uudistamistyön suunnitelma 1.12.2024 mennessä. Tankkauspisteiden uudistamistyöt on toteutettava 31.12.2026 mennessä.

4. Toiminta on järjestettävä niin, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteistä aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa.

Toiminnassa muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään siten, että jätteiden hyödyntämismahdollisuuksia ei jätteitä sekoittamalla heikennetä. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi ja muut jätteet käsiteltäväksi tai loppusijoitettavaksi laitokseen, käyttökohteeseen tai kaatopaikalle, jonka ympäristöluvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen hyödyntäminen tai käsittely.

Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain yritykselle, jolla on ELY-keskuksen päätös jätetiedostoon tai jätehuoltorekisteriin merkitsemisestä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

5. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista sekä muista vahingoista ja onnettomuuksista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, on viipymättä ilmoitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä alueelliselle pelastusviranomaiselle.

Luvansaajan on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen ja haittojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen ja tarpeellisen tarkkailun järjestämiseksi sekä tapahtuneen toistumisen estämiseksi.

Poikkeuksellisiin tilanteisiin on varauduttava laatimalla helikopterilaskupaikan ja polttoaineiden jakelupisteiden käyttäjille selkeät toimintaohjeet.

6. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle luvansaajalla on oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia ja muuta torjuntakalustoa aina helposti saatavilla. Vuotoina ympäristöön päässeet öljyt ja muut aineet on kerättävä välittömästi talteen ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.

Tarkkailu ja raportointi

7. Helikopterilaskupaikan ja polttoaineiden jakelupisteiden kuntoa ja toimivuutta on tarkkailtava ja niitä on huollettava säännöllisesti. Havaitut vauriot on korjattava viipymättä.

Öljyn- ja hiekanerottimet on tyhjennettävä tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa. Erottimien toiminta tulee tarkistaa säännöllisesti ja vähintään joka toinen kuukausi.

8. Luvansaajan on oltava selvillä toimintansa aiheuttamista päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön.

Öljynerottimesta ympäristöön johdettavasta vedestä on otettava tarkkailunäytteet aluksi kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä). Näytteistä on analysoitava vähintään öljyhiilivedyt (C₁₀–C₄₀). Tarkkailu on aloitettava, kun uusi öljynerotin on asennettu.

9. Toiminnasta on pidettävä kirjaa, josta käy ilmi ainakin seuraavat tiedot

- helikopterilentojen määrät vuodessa ja lentojen vuorokausijakauma klo 7–22 ja klo 22–7 välisille ajoille
- erikseen on ilmoitettava pelastustoimintaan liittyvät lennot
- toiminnassa syntyvät jätteet sekä niiden määrät ja toimituspaikat
- rakenteiden kunnan ja toimivuuden tarkkailu
- erottimien huollot ja tyhjennykset
- huolto- ja korjaustoimenpiteet
- häiriö- ja poikkeukselliset tilanteet ja tehdyt toimenpiteet
- toimintaa koskevat valitukset.

10. Tarkkailutulokset ja kirjanpito sekä niiden perusteena olevat asiakirjat, kuten tutkimus-, mitta- ja tarkkailutulokset, on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajalta ja jätekirjanpito kuuden vuoden ajalta.

Tarkkailutiedot ja kirjanpito on pyydettäessä esitettävä Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailu on toteutettava siten, että päästöistä ja niiden vaikutuksista saadaan luotettava tieto. Näytteenotossa ja näytteiden analysoinnissa on käytettävä vahvistettuja standardeja ja näytteet on analysoitava julkisen valvonnan alaisessa vesitutkimuslaboratoriossa.

Tarkkailun tulokset on toimitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla on esitettävä tarkkailun epävarmuustekijät sekä käytetyt menetelmät.

11. Helikopterilaskupaikan ja polttoaineiden jakelupisteiden toiminnasta ja tarkkailusta on vuosittain laadittava raportti, joka on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Raportti on toimitettava ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Raportista on käytävä ilmi ainakin seuraavat tiedot ja yhteenvedot:

- lentotapahtumien määrä ja vuorokausijakauma (pelastuslentoja koskevat tiedot erikseen)

- jätekirjanpito
- ympäristönsuojelun kannalta merkittävät huolto- ja korjaustoimenpiteet
- häiriö- ja poikkeukselliset tilanteet ja tehdyt toimenpiteet
- toimintaa koskevien valitusten määrä ja aihe.

12. Tarkkailua voi tarkentaa Kainuun ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

13. Luvansaajan on oltava selvillä toimialansa parhaan taloudellisesti käyttökelpoisen tekniikan kehittämisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

14. Luvansaajan on viipymättä ilmoitettava Kainuun ELY-keskukselle toiminnan muutoksista. Ilmoitukseen on liitettävä arvio muutoksen vaikutuksista päästöihin ja luvansaajan oma arvio, edellyttääkö muutos ympäristöluvan muuttamista tai tarkkailun tarkentamista. Ilmoitus on tehtävä myös toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta.

Toiminnan päätyttyä toiminta-alue on siistittävä ja kunnostettava. Luvansaajan on selvitettävä alueen maaperän mahdollinen pilaantuneisuus ja huolehdittava pilaantuneen maa-alueen puhdistamisesta. Suunnitelma ja selvitys jälkitoimenpiteistä on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE

Vahingonkärsijä voi vaatia luvansaajalta korvausta ennakoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus on tehtävä aluehallintovirastolle. Ennakoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Helikopterilaskupaikkaa käytetään rajavartioston virkatehtäviin ja muiden viranomaisten ja organisaatioiden pelastuslentotoimintaan. Alueella on lentopaikkaa sekä rajavartioston ajoneuvojen ja kelkkojen tank-

kausta palvelevat tankkauspisteet. Helikopterilaskupaikka on ollut käytössä vuodesta 1987 lähtien ja polttoaineiden jakelupisteet vuodesta 1991 lähtien. Toiminta on ollut pitkään vakiintunutta.

Helikopterilaskupaikka ja tankkauspisteet ovat tarpeen rajavalvonnan toteuttamiseksi. Helikopterilaskupaikka on ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 12 b) mukainen lentopaikka, jolla on oltava ympäristölupa. Huomattavaa on, että mainituksessa 12 b) kohdassa on pelastustoimintaan tarkoitettu helikopterilentopaikka rajattu ympäristölupavelvollisuuden ulkopuolelle. Koska kyse on sotilaskäyttöön tarkoitettusta toiminnasta, aluehallintovirasto on ratkaissut lupahakemuksen ympäristönsuojelulain 34 §:n perusteella.

Tankkauspisteet ovat nestemäisen polttoaineen jakeluasemia, joita koskeva rekisteröinti-ilmoitus tehdään lähtökohtaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tankkauspisteet liittyvät kiinteästi Rajavartiolaitoksen sotilaalliseen toimintaan, joten niitä ei ole syytä tässä tapauksessa erottaa kuntaan rekisteröitäväksi.

Koska tankkauspisteet eivät täytä nykykunnossa jakeluasemia koskevan niin sanotun JANO-asetuksen (314/2020) vaatimuksia, on asetusta määrätty noudatettavaksi. Rajavartiolaitoksella on käynnissä valtakunnallinen hanke, jonka tavoitteena on saattaa tankkauspisteet asetuksen mukaisiksi lähivuosina. Hankkeen suunnitelma on määrätty toimittamaan ELY-keskukselle, ja annettu hankkeen toteuttamiselle määräaika.

Lentotoiminta on ollut vähäistä ja toiminta sijaitsee syrjäisellä alueella. Lähimpään asuintaloon on matkaa noin 1,2 kilometriä. Kun otetaan huomioon edellä mainittu etäisyys ja lentojen vähäinen määrä, ei toiminnasta ennalta arvioiden aiheudu kohtuutonta meluhaittaa. Melusta ei ole tiettävästi tehty valituksia. Päätöksessä ei ole tarpeen antaa määräystä toiminta-ajasta tai melun rajoittamisesta. Myöskään Puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta koskeva ympäristönsuojelulain 50 §:n 2 momentin mukainen poikkeus luvan myöntämisen edellytyksistä ei ole tässä tilanteessa tarpeen.

Toiminnalle ei ole kaavoituksellista estettä kyseisellä paikalla.

Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa päästöjen rajoittaminen perustuu parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamiseen.

Helikopterilaskupaikan ja tankkauspisteiden toiminta hakemuksessa esitetyllä paikalla ja tavalla sekä lupamääräyksiä noudattaen täyttää ympäristönsuojelulain 49 §:ssä säädetyt ympäristöluvan myöntämisen edellytykset. Toiminnasta ei aiheudu yksinään tai muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja lupamääräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä sen, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sellaista pintavesien pilaantumisesta johtuvaa vahinkoa, josta on määrättävä kiinteistökohtaisia korvauksia.

Lupamääräysten perustelut

1. Luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toimista, joilla ehkäistään, vähennetään ja selvitetään pilaantumista ja sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Lupamääräys on annettu varmistamaan, että toiminnan ympäristönsuojelun tasoa ylläpidetään ja edistetään mahdollisimman tehokkaita haittojen torjuntakeinoja soveltaen. Ympäristönsuojelulain 6 § lisäksi edellyttää, että toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista.
2. Vastuuhenkilön nimeämisellä varmistetaan, että helikopterilaskupaikkaa ja polttoaineiden jakelupisteitä ja niiden ympäristönsuojelua hoidetaan asianmukaisesti lupamääräyksiä noudattaen ja helpotetaan viranomaisten ja luvansaajan välistä yhteistyötä.
3. Tankkauspistealueen sade- ja hulevedet sekä mahdolliset öljyvuodot päätyvät osin suoraan ympäristöön, minkä vuoksi toimintojen saattaminen niin sanotun JANO-asetuksen (314/2020) mukaiseksi on tarpeen. Valvonnan toteutumiseksi on esitettävä ELY-keskukselle suunnitelma kunnostushankkeen toteuttamisesta ja määrätty uudistamistyön määräpäivä.
4. Jätteistä ja jätehuollosta annettu määräys on annettu jätelain etusija-järjestyksen toteutumiseksi. Annettu määräys ehkäisee ja torjuu jätteistä aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle sekä tukee kestävä kehitystä. Jätehuollon asianmukaisella toteuttamisella vähennetään maaperän ja vesistön pilaantumisen vaaraa ja roskaantumista.
5. ja 6. Häiriö- ja muista poikkeuksellisista tilanteista voi aiheutua merkittäviä päästöjä ja vaikutuksia ympäristöön. Määräykset suunnitelmallisesta häiriö- ja poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumisesta sekä ilmoitus- ja toimintavelvoite on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja poikkeuksellisista päästöistä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi. Valvontaviranomainen voi ilmoituksen perusteella antaa tarpeellisia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Ryhtymällä torjuntatöihin viivyttelemättä voidaan vähentää vahinkoja tai ehkäistä jopa kokonaan vahinkojen ja haitallisten päästöjen sekä niiden ympäristövaikutusten syntyminen.
- 7.–12. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen tarkkailusta, ja tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä.

Valvontaa ja tarkkailua koskevat lupamääräykset ovat tarpeen ympäristöluvan ja sen lupamääräysten noudattamisen valvomiseksi sekä toiminnan vaikutusten, haittojen ja haittojen vähentämistarpeen selvittämiseksi. ELY-keskukselle on annettu oikeus tämän lupapäätöksen estämättä tarkentaa tarkkailua sen edelleen kehittämiseksi ja toiminnan ympäristönsuojelun edistämiseksi.

Öljynerottimen toimivuutta ja öljyhiilivetyjen pitoisuutta on tarkkailun luotettavuuden toteamiseksi tarkkailtava hakemuksessa esitetystä poiketen kahdesti vuodessa.

13. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittyminen voi mahdollistaa päästöjen ja niiden vaikutusten olennaisen vähentämisen ilman kohtuuttomia kustannuksia. Luvansaajalla on yleinen selvilläolovelvollisuus muun muassa toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista.

14. Jotta toiminnassa tapahtuvia muutoksia voidaan seurata ja valvoa sekä tarvittaessa arvioida muutoksen merkittävyys ja uuden lupakäsittelyn tarpeellisuus, toiminnassa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava ELY-keskukselle hyvissä ajoin ja liitettävä ilmoitukseen tarpeelliset selvitykset. Muutoksen vuoksi voi olla tarpeellista muuttaa lupamääräyksiä.

Kun kyse on pilaantuneen maa-alueen kunnostamisesta, toimivaltainen viranomaisena on Kainuun ELY-keskus.

Luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti pilaantumisen ehkäisemiseksi tarvittavista toimituksista ja toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Riittävällä selvityksellä ja suunnitelmalla varmistetaan, että alueesta ei aiheudu haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Suunnitelma on esitettävä ennakoita Kainuun ELY-keskukselle, jotta se voi arvioida luvan tarpeen esitetyille toimenpiteille ja valvoa, että kunnostukset tehdään suunnitelmien mukaisesti ja ympäristölainsäädännön edellyttämällä tavalla.

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

Kainuun ELY-keskuksen ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisten lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi.

Luvansaajan on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle selvitys toimintansa ympäristövaikutuksista, kuten meluhaitasta tai pohjavesivaikutuksista, selvilläolovelvollisuuden perusteella. Toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen mainittuja selvityksiä ei ole ollut tarpeen liittää lupahakemukseen.

LUVAN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo

Lupa myönnetään toistaiseksi voimassa olevana.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 89 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 93 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 70 §:n nojalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta ja vakuus

Päätöksen mukainen toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa tätä lupapäätöstä noudattaen.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Vakuutta ei ole vaadittu.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi luvan hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Lisäksi edellytyksenä on, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vaatimus vakuuden asettamisesta ei ympäristönsuojelulain 199 §:n 1 momentin mukaan koske valtiota tai sen laitosta.

Koska toiminta on olemassa olevaa, ei toiminnan aloittamisesta lupapäätöksen mukaisesti synny sellaisia ympäristönsuojelulain tarkoittamista päästöistä aiheutuvia peruuttamattomia haitallisia muutoksia tai muutoin merkityksellisiä haitallisia muutoksia ympäristössä, ettei aloittamislupaa voisi myöntää. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 11, 12, 14–16, 20, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 66, 87, 134, 199 ja 209 §:t

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 13, 15, 28, 29, 72, 118, 119 ja 120 §:t

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021)

Valtioneuvoston asetus nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (314/2020)

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Käsittelymaksu on 3 960 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Perustelut

Maksun määräämisessä sovelletaan asian vireilletuloajankohtana voimassa ollutta maksuasetusta. Valtioneuvoston asetuksen (201/2022) liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 3.1 kohdan 6 mukaan ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin kohdassa 2) tarkoitetun asian käsittelystä peritään maksu, joka vastaa kunnan kyseisen toiminnan lupahakemuksen käsittelystä perimää maksua. Asian vireilletuloajankohtana voimassa olleen Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaan lentopaikan ympäristölupapäätöksestä perittävä maksu on 1 400 euroa.

Valtioneuvoston asetuksen (201/2022) liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 3.1 kohdan 7 mukaan jos taulukon tai kohtien 1–6 mukainen maksu olisi luvan käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella kohtuuttoman korkea tai alhainen, peritään asian käsittelystä maksu, jonka suuruus on 66 euroa tunnilta. Tämän asian käsittelyyn on käytetty 60 tuntia, joten käsittelymaksu on 3 960 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 (1171/2023) 8 §

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2022 (201/2022)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Suomussalmen kunta

Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Suomussalmen kunnan terveydensuojeluviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnon-
varat -vastuualue

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Suomussalmen kunnan verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Tarja Savela

Päivi Määttä

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Tarja Savela (puheenjohtaja).
Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Päivi Määttä.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 016 929 tai 0295 016 000.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Päätöksestä perittävään käsittelymaksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitusoikeus on maksuvelvollisella.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. **Valitusaika päättyy 19.7.2024.**

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisäännin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisäännistä.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arklauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihte: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja PSAVI/6256/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/6256/2022 har godkänts elektroniskt

Määttä Päivi 11.06.2024 09:03

Savela Tarja H 11.06.2024 09:30